

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 19 iulie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, declarat de inculpatul

Gazul Valerii XXXXXX.

instanța de fond:

Termenul de examinare,

23.05.2018 – 19.07.2018,

instanța de apel:

03.09.2018 – 23.10.2018,

instanța de recurs:

23.10.2019 – 04.12.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 19 iulie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Gazul Valerii a fost condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), b), e) Cod penal la 10 ani închisoare, în baza art. 188 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 5 ani și 4 luni închisoare, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 1 an închisoare, și în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), f) Cod penal la 5 ani și 4 luni închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 19.07.2018, cu includerea perioadei aflării în stare de arestare preventivă de la 01.01.2018 până la 19.07.2018.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Șeremet E. prejudiciul material în mărime de 6646,20 lei, iar acțiunea civilă înaintată de SRL „Corona aurie” a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Gazul V., având intenția de a comite omorul lui Șeremet E., cu premeditare, din interes material și despre care știa cu certitudine că locuiește de una singură și este în imposibilitate de a se apăra în legătură cu vârsta înaintată și dispune de surse financiare, în acest scop, s-a deplasat la 18 octombrie 2017, în jurul orelor 15.00, la domiciliul victimei, unde se afla de una singură, sub pretextul că i-a adus mâncare de la niște vecini și a pus-o în bucătărie și, profitând de faptul că victima s-a întors cu spatele la el, inițial, a apucat-o de gât cu brațul său, iar mai apoi, cu ambele mâini să o stranguleze și, dat fiind faptul că victima opunea rezistență și pentru a-și duce intenția până la capăt, a continuat să o stranguleze cu fularul pe care-l avea la gât, căutând totodată bani prin buzunarele hainei victimei și realizând că ultima nu dădea semne de viață, a conectat arzătoarele aragazului să emane gaz, părăsind domiciliul, însă acțiunile sale nu și-au produs efectul din cauze independente de voința sa, pe motiv că victima și-a revenit și a rămas în viață.

Tot el, la 18 octombrie 2017, în jurul orelor 15.00, aflându-se în domiciliul victimei Șeremet E., despre care știa cu certitudine că locuiește de una singură și este în imposibilitate de a se apăra în legătură cu vârsta înaintată și dispune de surse financiare, sub pretextul că i-a adus mâncare de la niște vecini și a pus-o în bucătărie și, profitând de faptul că victima s-a întors cu spatele la el, a atacat-o cu scopul sustragerii bunurilor, prin aplicarea violenței periculoase pentru viață, apucând-o inițial de gât cu brațul său și, ținând-o de gât, controla prin dulap, unde a găsit un portmoneu în care se aflau 125 rubele transnistrene, echivalentul a 146,2 lei, după care, cu ambele mâini, a început să o stranguleze și, dat fiind faptul că victima opunea rezistență, a continuat să o stranguleze cu fularul pe care-l avea la gât, căutând totodată bani prin buzunarele hainei victimei și observând un lăntișor confecționat din aur la prețul de 5000 lei cu cruciuliță din aur la prețul de 1500 lei atârna la gâtul victimei, l-a smuls, părăsind domiciliul ultimei, cauzându-i daune în proporții considerabile, în sumă totală de 6646,2 lei.

Tot el, având intenția de a sustrage pe ascuns bunurile altei persoane, la 19 octombrie 2017, în perioada de timp între orele 09.30-13.00, prin forțarea lacătului de la ușa de la intrare, a pătruns în domiciliul lui Buzu N. din XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, de unde, pe ascuns, din dormitor, dintr-o cutie, care se păstra în dulap, a sustras un colier confecționat din aur cu greutatea de 4,5 gr., la prețul de 14.000 lei, un lanț confecționat din aur cu un pandantiv în formă de lea cu greutatea totală de 3 gr. - 4000 lei, o pereche de cercei confecționați din perle albe - 5000 lei, un inel pentru dame, confecționat din aur combinat cu aur alb cu greutatea de 4,5 gr. - 4000 lei, un inel pentru dame confecționat din aur cu greutatea de 2,5 gr. - 3000 lei, o verighetă pentru dame confecționată din aur cu greutatea de 4 gr. - 3000 lei, o verighetă pentru bărbați confecționată din aur cu greutatea de 3,5 gr. - 2800 lei, o brățară pentru dame confecționată din aur cu greutatea de 2,5 gr. - 2500 lei și o

cruciuliță confecționată din aur cu greutatea de 78 gr. - 5000 lei, cauzându-i părții vătămate Buzu N. daune în proporții considerabile, în sumă totală de 43.300 lei.

Tot el, la propunerea lui Gheorghiu P., de comun acord, împreună și prin înțelegere prealabilă, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, la 22 octombrie 2017, aproximativ la orele 18.00, în acest scop, ambii cu fața acoperită, au pătruns în gospodăria lui Pascari S., despre care cunoștea în prealabil că ar dispune de mijloace financiare, pe care forțat l-au dus în casă, unde ambii au cerut de la ultimul să le transmită bani. Obținând refuzul lui Pascari S. de a le transmite bani, Gheorghiu P. a luat un cuțit, care era pe masă și cu care a lovit în masă, cerând de la Pascari S. bani, amenințându-l că-l va pune în aplicare în caz de nu va transmite banii solicitați. Pentru a-și duce intenția până la capăt, Gazul V. a aplicat lui Pascari S. lovituri cu pumnul peste față, după care și Gheorghiu P. i-a aplicat victimei lovituri de pumn peste cap, cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 350 din 24.10.2017, vătămare corporală neînsemnată, sub formă de echimoze pe față, revărsări sangvine în mucoasa buzei superioare, urmare a cărui fapt, Pascari S. le-a transmis acestora suma de 2200 lei. După care, Gheorghiu P. a tăiat firul de la telefonul fix pentru a împiedica victima să anunțe organele de poliție și la plecare au încuiat victima în casă.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vinovăția în săvârșirea faptelor incriminate și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Dat fiind că aceste probe dovedesc vina inculpatului în afara oricărui dubiu rezonabil, instanța a încadrat acțiunile acestuia în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), b), e) Cod penal, ca tentativa de omor premeditat a unei persoane din interes material, profitând de starea de neputință a victimei, care se datorează vârstei înaintate, în baza art. 188 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața persoanei agresate, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în locuință și în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de două persoane mascate, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 81 alin. (3), 84 alin. (1) Cod penal, că inculpatul se caracterizează negativ, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, anterior nu a fost judecat, ca circumstanță atenuantă a fost reținută – căința sinceră, că lipsesc circumstanțe agravante, concluzionând că reeducarea și corectarea acestuia este posibilă cu izolare de societate, aplicându-i pedeapsa cu închisoare în corespundere cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a invocat că urmează a fi rejudecată cauza în partea condamnării pe art. 27, 145 alin. (2) lit. b), e) Cod penal ori, anterior nu a fost atras la răspundere penală, se căiește sincer de cele comise și are un copil de trei ani, circumstanțe în care urmează a-i fi stabilită o pedeapsă echitabilă și corectă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, *pronunțată integral la 22 noiembrie 2018*, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 81, 84 Cod penal, precum și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunile normelor penale incriminate.

Astfel, instanța de fond motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, indicând în sentință circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, categoria infracțiunilor săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului, concluzionând just că atingerea scopului pedepsei va fi asigurat doar cu aplicarea închisorii.

Totodată, instanța de fond corect i-a aplicat pedeapsa inculpatului în temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, fiind stabilit că acesta a săvârșit patru infracțiuni fără a fi condamnat pentru careva din ele.

5. La **30 iulie 2019**, inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat pe art. 27, 145 alin. (2) lit. a), b), e) Cod penal.

Recurentul a invocat că se consideră vinovat și se căiește de săvârșirea furtului și a tâlhăriei, însă nu a comis infracțiunea prevăzută la art. 27, 145 alin. (2) lit. a), b), e) Cod penal, urmând a fi achitat pe acest articol, deoarece probele administrate nu dovedesc că el a comis această crimă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 octombrie 2018, în prezența inculpatului și avocatului Mihai Bordei, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 22 noiembrie 2018, fapt realizat la această dată și consemnat în

respectivul proces-verbal, în lipsa inculpatului care a refuzat să fie escortat în ședința de judecată, fiind prezent avocatul Mihai Bordei, care a primit o copie de pe hotărârea motivată, inculpatului fiindu-i transmisă copia deciziei prin intermediul escortei (*vol. II, f.d. 12, 13, 14, 15, 25*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 22 noiembrie 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 26 decembrie 2018.

Totodată, recursul ordinar semnat de inculpat la 24 iulie 2019, a fost expediat, prin intermediul oficiului poștal, la 25 iulie 2019 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 30 iulie 2019, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. II, f.d. 51, 60, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Gazul Valerii XXXXXX, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 19 iulie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 decembrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun